

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:  
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00166&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.  
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

# Настанова 00166. Травми зубів

Автор: Kyösti Oikarinen  
Редактори оригінального тексту: -  
Дата останнього оновлення: 2017-03-24

## Основні положення

- При повному вивиху *постійного* зуба необхідно його реплантувати, якщо він інтактний та його лунка не ушкоджена. Навіть якщо реплантація буде невдалою, дані заходи допоможуть покращити умови для імплантації в майбутньому, а також допомагають уникнути потреби у протезуванні.
- При повному вивиху *тимчасового* зуба ніколи не слід проводити реплантацію через ризик ушкодження зачатку постійного зуба.
- Реплантацію зуба необхідно провести протягом 3-х годин після повного вивиху. Невідкладність стану при інших травмах зубів залежить від інтенсивності болю у пацієнта, наявності сильної кровотечі та інших симптомів, що потребують негайного лікування.

## Перша допомога при повному вивиху зуба [доказ 04229 | D]

[доказ 04230 | D]

- Зуб обережно очищають від забруднень. Мембрану, що вкриває корінь зуба не очищають, якщо в цьому немає необхідності.
- До реплантації зуб слід зберігати в молоці, порожнині рота під язиком або іншому вологому середовищі.
- Реплантацію проводять в клініці лікаря загальної практики, іноді без місцевої анестезії. Перед тим, як зуб обережно встановлюють на місце, лунку слід очистити від забруднень та кров'яного згустка фізіологічним розчином.

- Положення сусідніх зубів допомагає правильно встановити положення зуба. Після реплантації зуб має бути фіксований до сусідніх зубів стоматологом. Згідно сучасних даних, фіксація на один тиждень достатньо.
- Після реплантації призначають курс системної антибактеріальної терапії для зменшення ризику пізніх запальних ускладнень. Завжди необхідно перевіряти статус імунізації до правця, якщо є сумніви - вводять протиправцеву сироватку.

## Перелом коронки та ушкодження молочних зубів

- В якості першої допомоги оголені ділянки дентину після перелому коронки перекривають ізолюючим лаком. Дану процедуру можна проводити не в стоматологічному кріслі.
- Усі переломи коронок зубів можна лікувати звичайним пломбуванням або штучними коронками, проте таке лікування вимагає спеціальних умов та обладнання стоматологічної клініки.
- Гострі краї на коронках зламаних тимчасових зубів слід заокруглити, але вивихнуті молочні зуби необхідно видаляти, щоб уникнути ушкодження зачатків постійних зубів.
- При вколоченому вивиху постійні зуби можуть спонтанно виходити з лунки, але молочні зуби в такому випадку можуть потребувати видалення.

## Переломи кореня

- Діагноз базується на рентгенологічному дослідженні.
- Залежно від локалізації лінії перелому, переломи кореня зуба можуть проходити безсимптомно та спонтанно заживати. Іноді вони потребують довгострокового шинування (до 3-х місяців). У деяких випадках призводять до втрати зуба.
  - Якщо лінія перелому проходить у середній третині кореня або нижче, тривалість шинування повинна бути не більше 4-х тижнів.
  - Якщо лінія перелому знаходиться близько до коронки, але ще в межах екстракції кісткової частини зубної ямки, тривалість шинування становить 3 місяці.

## Вивихи

- Не намагайтеся втиснути вивихнуті зуби назад у лунки у клініці лікаря загальної практики, так як дана маніпуляція вимагає місцевої анестезії та негайного шинування.
- Під час транспортування до стоматолога пацієнт може прикусити марлеву серветку для стабілізації вивихнутого зуба та припинення кровотечі.
- Легкі форми вивиху включають забій та підвивих, при яких зуб вільний в лунці, але не зміщений. Зміщення може бути у піднебінному або букальному напрямках, екструзійне або інтрузивне, зуб може повністю вийти з лунки.
- Зазвичай, ушкоджується більше ніж один зуб, навіть якщо клінічно визначаються симптоми лише в одному зубі. Під час пізніх ускладнень виявляються ушкодження сусідніх зубів.
- Перелом альвелярного відростка діагностується, якщо рух зміщеного зуба викликає рух сусідніх зубів.

## Пов'язані джерела

- Кокранівські огляди [пов'язані 00167] [Dental traumas – Related...](#)

## Джерела інформації

- R1. Dental Trauma Guide 2010 [веб] <http://www.dentaltraumag...>

## Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 04229](#). Interventions for replacing missing teeth: different times for loading dental implants.  
Дата оновлення: 2016-03-15  
Рівень доказовості: D  
Резюме: There might possibly not be clinically important difference in either implant failure, prosthesis failure, or bone loss associated with different loading times (immediate, early or conventional) of implants but the evidence is insufficient.
- [Доказовий огляд 04230](#). Interventions for replacing missing teeth: 1- versus 2-stage implant placement.  
Дата оновлення: 2010-03-05  
Рівень доказовості: D  
Резюме: 1- or 2-stage implant placement might possibly have similar outcomes,

although the evidence is insufficient. In patients with no teeth there may be less implant failures with the 2-stage approach compared to the 1-stage implant placement.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

---

Ідентифікатор: **ebm00166**    Ключ сортування: **007.033**    Тип: **EBM Guidelines**

---

Дата оновлення англomовного оригіналу: **2017-03-24**

---

Автор(и): **Kyösti Oikarinen**    Редактор(и):    Видавець: **Duodecim Medical Publications Ltd**  
Власник авторських прав: **Duodecim Medical Publications Ltd**

---

Навігаційні категорії

**EBM Guidelines**    **Dental medicine**    **Surgery**    **Traumatology**    **Maxillofacial surgery**

---

Ключові слова індексу

mesh: Tooth Avulsion    mesh: Tooth Injuries    mesh: Tooth Replantation    mesh: deciduous tooth injury  
mesh: dental crown fracture    mesh: dental radicular fracture    Tooth fracture    mesh: Tooth, Deciduous  
mesh: orthodontic retainer    mesh: Dislocations    mesh: Embryo Implantation    mesh: First Aid  
mesh: alveolar process fracture    mesh: Replantation    icpc-2: D80    speciality: Dental medicine  
speciality: Maxillofacial surgery    speciality: Surgery    speciality: Traumatology